

ÅTTA FÖRSLAG FÖR ATT SLUTA KRETSLOPPET

Biogasrapport i sammanfattning
mars 2012

Vi har bara en planet. Men i dag förbrukas naturkapital som om det fanns flera jordklot i reserv. Årligen slängs hundratusentals ton mat i onödan, och det som slängs tas inte tillvara, till förlust för plånbok och miljö. Sverige har ett av världens mest klimatsmarta jordbruk från jord till bord. Men den stora potential som sektorn har att sluta kretsloppet genom att återföra rötresten till marken och producera grön energi nyttjas inte alls till sin fulla potential.

Sverige har målet att vi ska ha en fossiloberoende fordonsflotta 2030. Men i dagsläget går ca 95 % av alla bilar på fossila bränslen, trots en explosiv utveckling av antalet miljöbilar på våra vägar. Samtidigt ser vi hur oljan sinar och bensinpriserna långsamt ökar. I dag ligger priserna kring femton kronor per liter. Vi måste ställa om till gröna och förnyelsebara bränslen.

Utmaningarna är många, och lösningen är inte en. Men en gemensam nämnare är att ökad insamling av matavfall samt produktion och användning av biogas, skulle bidra till att värma bostäder, driva bilar och sluta kretsloppet i lantbruket. År 2010 stod biogasen för 0,2 % av all energi i Sverige. Från dagens produktion på 1,4 TWh/år kan vi genom rätt insatser, riktade mot ökad insamling av matavfall och lokalproducerad biogas nå 10,6 TWh/år.

I detta PM presenterar Centerpartiet i sammanfattning åtta utmaningar och åtta förslag till lösningar, för att öka insamlingen av matavfall, och produktionen och användningen av biogas.

Roger Tiefensee

Miljöpolitisk talesperson

Matavfall - förluster för plånbok och miljö

En genomsnittlig barnfamilj slänger mat för kring 8000 kr/år. Totalt slängde hushållen 674 000 ton mat 2010. Drygt hälften av Sveriges kommuner sorterar ut matavfall, och bara en dryg femtedel av allt matavfall i landet tas tillvara. Det blir en dubbel förlust för miljön och plånboken. Det behövs åtgärder riktade mot att minska matavfallet, och för att ta tillvara på det som slängs.

1. Öka källsorteringen av matavfall i kommuner

Kommuner som i dag komposterar matavfall kan röta det till biogas istället genom små medel då de redan har välutvecklade insamlingssystem. På så sätt produceras biogas för uppvärmning av hus istället för kompost.

2. Inför viktbaserade avfallstaxor

Hushåll kan debiteras för vikten på sitt matavfall istället för kärlets storlek. En avfallstaxa kan även tillämpas av flerbostadshus som kan låta den viktbaserade avfallstaxan påverka månadsavgifterna eller hyran för de boende. Det ska vara lönsamt att sopsortera.

3. Enkla system för utsortering av matavfall

Kommuner kan till exempel på bred front införa optisk sophantering. Med olikfärgade påsar för olika sorters avfall får hushåll överblick över sitt avfall. En taxa kan också införas efter kärlestorlek och hämtningsintervall där sorterat matavfall subventioneras, men avfall till förbränning beläggs med en avgift.

Biogödsel och lantbruk – stor potential men svag lönsamhet

Av biogasens uppskattade potential i Sverige på 10,6 TWh kan lantbruket producera ca 8 TWh genom rötning av stallgödsel och annat avfall. Det motsvarar 76 % av potentialen, exklusive skogsråvara. Restprodukten av rötning är ett fullgott alternativ till kväverikt och klimatdrivande handelsgödsel. På så sätt kan vi sluta kretsloppet i lantbruket. I dag finns det dock lite lönsamhet i att byta från handelsgödsel och producera biogas lokalt.

4. Höj investeringsstödet i Landsbygdsprogrammet

Det finns ett stöd på 30 % av investering i en gårdsanläggning för biogas, men ett tak på 1.8 miljoner kronor. Det missgynnar lantbrukare som vill gå ihop och bygga större anläggningar. Ett högre investeringsstöd skulle möjliggöra en explosiv expansion av produktionen.

5. Inför ett långsiktigt metanreduceringsstöd för gödselbaserad biogas

Vid rötning till biogas skapas metan och koldioxid. Genom att uppgradera biogasen, till högre halt metangas och avlägsna koldioxid, skapas en tillräckligt ren produkt som går att använda som fordonsgas. Centerpartiet vill införa ett stöd på 20 öre/kWh producerad energi från biogasrötning ur stallgödsel, vilket överensstämmer med den beräknade klimat- och miljönyttan.

6. Återför rötresten till åkermarken

Handelsgödsel läcker näringsämnen som försurar vattendrag. Eftersom fosfor är en ändlig resurs finns också ett stort behov av att återanvända näringsämnet och sluta kretsloppet. Med mer lokalt producerad biogas har lantbrukare möjlighet att minska beroendet av handelsgödsel.

Biogasbilar och biodrivmedel – stor potential men oklara spelregler

Sverige har målet att fordonsflottan ska vara oberoende av fossila bränslen till 2030. Men sedan 1983 har användningen av fossila bränslen bara gått ned från 96,7 % till ca 95 %. Det behövs nya morrötter och långsiktiga spelregler för att ge konsumenter och biltillverkare rätta förutsättningar att agera klimatsmart.

7. Fortsatt förmånsbeskattning för miljöbilar

Den nuvarande gynnsamma nedsättningen av förmånsvärdet om 40 % har blivit förlängd endast två år vilket gör att efterfrågan av biogasbilar efter detta ifrågasätts. En långsiktig plan med förmånsbeskattning för miljöbilar skulle ge stabila förutsättningar för branschen att kommersialisera biogasteknik för fordon, och leda till större trygghet för bilköpare.

8. Inför ett premie-avgiftssystem efter mängd koldioxidutsläpp

För att öka omställningen bör det vid köp av nya bilar införas ett premie-avgiftssystem som innebär att den som köper en ny bil får en premie om bilen släpper ut lite koldioxid, och en avgift om bilen släpper ut mycket koldioxid. Systemet ska utgå från miljöbilsdefinitionen, där det mest

klimateffektiva alternativet i ett inledande skede utgörs av de bilar som uppfyller EU:s senaste avgaskrav och är berättigade till supermiljöbilspremierna. Med hjälp av ett premie-avgiftssystem har premierna potential att helt kunna finansieras av avgifterna och därmed göra systemet i princip självfinansierande.